

№8(127)
серпень
2015

ЩОМІСЯЧНИЙ
НАУКОВО – ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2308-4634

МОЛОДЬ

РИНОК

Молодь і ринок

Щомісячний науково-педагогічний журнал

№ 8 (127) серпень 2015

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал внесено в оновлений перелік фахових видань з педагогічних наук
(підстава: Постанова ВАК України №1-05/5 від 01.07.2010 р.)

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24
Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №12270-1154 ГР від 05.02.2007 р.

ISSN 2308-4634 Журнал 5 червня 2013 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань
(ISSN International Centre, м. Париж).

З червня 2013 року журнал співпрацює з Академією Польоніїною у Ченстохові, Польща.

Шеф-редактор

Надія СКОТНА, д.філос.н., професор

Головний редактор

Наталія ПРИМАЧЕНКО, к.пед.н., член Національної спілки журналістів України

Редакційна колегія:

Надія СКОТНА, д.філос.н., професор

Микола ДУБИНА, д.філол.н., професор, академік АН ВО України

Микола СВТУХ, д.пед.н., професор, академік НАПН України

Володимир КЕМІНЬ, д.пед.н., професор

Микола КОРЕЦЬ, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

член Національної спілки журналістів України

Андрій КРИНЬСЬКІ, кс. прелат, проф. др. (Польща), академік АН ВО України

Іван МИХАСЮК, д.е.н., професор, академік

Леоніл ОРШАНСЬКИЙ, д.пед.н., професор

Олег ПАДАЛКА, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

Микола ПАНТЮК, д.пед.н., професор

Мирослав САВЧИН, д.психол.н., професор

Олег ТОПУЗОВ, д.пед.н., професор, член Національної спілки журналістів України

Марія ЧЕПІЛЬ, д.пед.н., професор

Олександр ШПАК, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

член Національної спілки журналістів України

Адреса редакції: Україна, 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел. (068) 502-45-49, 8 (03244) 76-111, E-mail: vachevsky@meta.ua

Рекомендовано до друку вченю радою Дрогобицького державного педагогічного університету
(протокол №9 від 26.06.2015 р.)

Посилання на публікації "Молодь і ринок" обов'язкові

Редакція приймає замовлення на випуск тематичного номера або окремого розділу за кошти замовника

Редакція приймає замовлення на розміщення реклами.

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Рукописи авторам не повертаються.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Підписано до друку 30.06.2015 р. Ум. друк арк. 18,06
Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 100 прим. Формат 60 x 84 1/8. Гарнітура Times New Roman.

Віддруковано у поліграфічній фірмі "ШВІДКОДРУК"
82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Данила Галицького, 1
тел.: (0324) 41-08-90

Молодь і ринок

№8 (127) серпень 2015

ЗМІСТ

Від редакції	6
Лариса Казаниєва Теоретико-методичні питання формування лексичного складу українського мовлення у дошкільників в умовах поділінгвізму	7
Ірина Зварич Загальна характеристика розвитку вищої освіти в Іспанії	13
Ірина Бермес До питання про історію муничного виховання дітей у сім'ї (зарубіжний досвід)	19
Любов Іванова Стан дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи з учнями спеціальної медичної групи	24
Олександр Шпак, Олена Вареніцька, Ванда Вишківська Розвиток соціальної компетентності майбутнього вчителя	28
Леся Кравченко Трансформація художнього образу ангела у поетичній спадщині Раїнера Марії Рільке та Збігнєва Герберта	32
В'ячеслав Осадчий, Катерина Осадча Аналіз програмних засобів для створення інтелектуальних систем в освітніх цілях	37
Кіра Гнезділова Розвиток освібістського ресурсу магістрів у професійному навчанні в умовах класичного університету	42
Ірина Щербак Показники та педагогічні основи створення екологічно-орієнтованого освітнього середовища в загальноосвітній школі	46
Лариса Костюк Етномеморіальний аспект української художньої культури як засіб самопізнання	52
Катерина Івахова Музично-педагогічне новаторство професора М.А. Неченюк	57
Леся Кузьмінська Соціальне партнерство в управлінні професійно-технічною освітою: проблеми та перспективи інституціоналізації	62
Наталія Іваніків Краснавство як фактор формування культури здоров'я	66
Юлія Колісник-Гуменюк Формування та розвиток творчості у майбутніх фахівців ПТНЗ художнього профілю	70
Валентина Барановська Критерії сформованості інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів	74
Уляна Проненко Суспільно-історичні та економічні умови становлення системи підготовки кадрів фізичного виховання та спорту в Україні у другій половині ХХ століття	80

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

Олексій Мельник Метод проектів у навчальній діяльності старшокласників на уроках інформатики.....	87
Галина Степь Використання інноваційних технологій у вокально-хоровому вихованні.....	90
Тетяна Пашенко Кейс-метод як сучасна технологія навчання спеціальних дисциплін.....	94
Валентина Столляр Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до використання інтонації на уроках математики.....	99
Лілія Музика Використання систем комп'ютерної математики на пристрії WolframAlpha при вивченні вищої математики.....	104
Оксана Дячишин Заборонні інструменти лісової політики: за і проти.....	108
Наталія Бахмат Розвиток професійно-педагогічної підготовки вчителів початкової школи в Україні.....	112
Зоряна Гнатів Національний вектор розвитку сучасної мистецької освіти.....	117
Зоряна Лакомчак Дидактичний потенціал сучасної Інтернет-дидактики.....	121
Олена Михальчук До проблеми формування професійної компетентності майбутнього педагога	125
Вікторія Чорна, Ірина Яковенко Психологічно-педагогічний аспект професійної підготовки педагогів.....	130
Андрій Славич Різдвяний хоровий цикл Михайла Гайворонського.....	134
Оксана Сможиник Проблеми добору репертуару в студентському навчальному хорі	137
Лесія Шагала Взаємодія закладів українського шкільництва та громадських організацій у процесі збереження національної ідентичності в посткультурному середовищі	141
Оксана Бобак Погляди Григорія Вапенка на родинно-сімейне виховання дітей дошкільного віку.....	147
Ольга Фрасинюк Побудова процесу навчання математики на основі ідей гендерного підходу.....	150
Борис Ратич Методичні рекомендації щодо формування у майбутніх офіцерів державної прикордонної служби України готовності до лідерства.....	155
Наталія Душечкіна Педагогічні умови формування екологічного світогляду студентів економічних спеціальностей.....	159
Анна Войтович Принципи екологічного виховання молодших школярів у другій половині ХХ століття.....	164
Ірина Хохліна Російське технічне товариство в Україні: організаційна та педагогічна діяльність.....	170

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ

12. Советский энциклопедический словарь. 3-е изд. М.: Советская энциклопедия, 1984. – 1600 с.
13. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – №2. – С. 58 – 64.
14. Царегородцева Т.А. Формирование психологической компетентности преподавателя высшей школы в процессе постдипломного образования / Т. А. Царегородцева – канд. пед. наук / Т.А. Царегородцева – Ишакар-Ола, 2002. – 196 с.
15. Jeruszka U., Kowalski J., Machol-Zajda E. (2009) Badanie instytucji rynku pracy i systemu edukacji w województwie mazowieckim, fw: J. E. Kryńska (red.) Regionalny system koordynacji rynku pracy województwa mazowieckiego. Praca zatrudnieni-szkolenie. T. II, S. 134 – 180. IPiSS. Warszawa.

Стаття надійшла до редакції 17.06.2015

УДК 378.147:373.3

Вікторія Чорна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри початкової освіти
Ірина Яковенко, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри соціальної педагогіки та дошкільної освіти

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ

У статті розглядається погляди професійних вчителів на сутність психолого-педагогічної підготовки педагогів. Уточнено поняття "професійна підготовка", "педагогічна креативність", "педагогічна майстерність", "педагогічна творчість", "педагогічне новаторство".

Ключові слова: психолого-педагогічна підготовка, педагогічна підготовка, професійна підготовка, майбутній вчитель.

Літ. II.

Виктория Черная, кандидат педагогических наук, асистент кафедры начального образования

Ирина Яковенко, кандидат педагогических наук,

асистент кафедры социальной педагогики и дошкольного образования

Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА

В статье рассматриваются взгляды ведущих отечественных ученых на сущность психолого-педагогической подготовки педагогов. Рассмотрены уточнены понятия "профессиональная подготовка", "педагогическое умение", "педагогическая мастерство", "педагогическое творчество", "педагогическое новаторство".

Ключевые слова: психолого-педагогическая подготовка, педагогическая подготовка, профессиональная подготовка, будущий учитель.

Victoria Chorna, Ph.D. (Pedagogy). Assistant of Primary Education Department

Iryna Yakovenko, Ph.D. (Pedagogy). Assistant of Social Pedagogy and Pre-school Education Department

Melitopol State Pedagogical University by B. Khmelnytsky

THE PSYCHO-PEDAGOGICAL ASPECT OF TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING

The article examines the views of leading domestic scientists with regards to the nature of psycho-pedagogical training of primary school teachers. The concept of "training", "pedagogical skill", "teaching skills", "pedagogical creativity", "pedagogical innovation".

Keywords: psychological training, pedagogical training, vocational training, future teacher, elementary school.

Постановка проблеми. Узосколення професійно орієнтованої особистості студента педагогічного ВНЗ визначається реформуванням сучасної освіти, що вимагає суттєвих змін у навчально-виховному процесі, використання новітніх технологій і методів навчання, що сприяли б реалізації

інтелектуально-духовного потенціалу майбутніх учителів початкової школи. Завдання сучасної вищої педагогічної школи полягає не тільки в тому, щоб дати відповідні професійні знання, а й у тому, щоб підготувати професіонала, який глибоко розуміє і знає свою роль у суспільстві, вміє творчо використовувати здобуті знання на

практиці, працювати з учнівським контингентом та їх батьками, з педагогічним колективом, використовуючи передовий педагогічний досвід, критично оцінюючи досягнуте.

Аналіз наукових досліджень. Проблема професійної готовності майбутніх учителів до педагогічної діяльності розглядалася Н. Блоцьким, А. Макаренком, В. Сухомлинським, С. Шашким нереважно з позиції аналізу змісту підготовки до педагогічної діяльності загалом. Поняття готовності винеизначені вчені визначали з точки зору обсягу засвоєних теоретичних знань, професійних умінь та навичок.

Багатопланова проблема готовності людини до різних видів професійної діяльності знайшла своє відображення в працях Б. Ананьєва, А. Ганушкина, Н. Горностай, В. Кругецького, О. Леонтьєва, Д. Унадзе, М. Дяченко та Л. Кандибович вивчали феномен психологічної готовності людини до професійної діяльності.

Мета статті – уточнити структурні особливості психолого-педагогічної професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Готовність є однією з головних умов виконання людиною своєї професійної діяльності. Багатопланова проблема готовності людини до різних видів професійної діяльності знайшла своє відображення у роботах Б. Ананьєва, А. Ганушкина, Н. Горностай, В. Кругецького, О. Леонтьєва, Д. Унадзе та ін. Так, М. Дяченко та Л. Кандибович вивчали феномен психологічної готовності людини до діяльності, у тому числі і в екстремальних умовах. Інші вчені в своїх дослідженнях звертались до визначення готовності людини до різних видів професійної діяльності: військової (М. Томчука), спортивної (А. Ганушкин), педагогічної (І. Заяць, Е. Іванова, Н. Кульміна, А. Ліченко, В. Мододиченко, Н. Сегеда, В. Сластионін, Т. Гроцька, М. Шевченко, та ін.). У психолого-педагогічній літературі для визначення поняття "готовність" є кілька напрямів, що пояснюються багатогранністю цього поняття та різними підходами до його вивчення. Так, наприклад, Д. Унадзе визначає готовність як психологічну установку, що є основою для складання плану дій, Ф. Басін та Е. Кузьмін ототожнюють готовність до діяльності з соціально-фіксованою установкою, що визначає поведінку людини, С. Слаков та Н. Кузьміна феномен готовності досліджували у засмозів'яку зі структурними компонентами педагогічної діяльності, Н. Кузьміна, Л. Спірін, А. Щербаков у контексті даної проблеми використовують професіограми, в яких визначається обсяг знань та професійних умінь і навичок учителя.

Професіограма – зміст готовності вчителя до професійної діяльності із моделлю спеціаліста.

Професіограма М. Дяченко та Л. Кандибовича складається з таких розділів: характеристика спеціалізації; головні відмінності майбутньої професії; загальноосвітня підготовка; особистісні якості та здібності. Л. Спірін у своїй професіограмі визначив ідеальну модель особистості вчителя-вихователя, де відображені характеристики особистості педагога. Його професійно-теоретичну підготовку та уміння й навички педагогічної діяльності.

Аналіз педагогічних джерел свідчить, що вони не містять загальнозвіданого тлумачення і визначення поняття професійної готовності майбутнього вчителя. На сучасному етапі розвитку освіти України залишає істотних змін і переживає реформи, ознаки яких єдині для всіх учасників навчально-виховного процесу (учителів, учнів, батьків) – як учителі, так і учні не готові навчати і навчатися у нових, нетрадиційних умовах. Як зазначено у Концепції загальної середньої освіти, "зміни в змісті й структурі загальної середньої освіти мають глибинний характер і потребують розв'язання проблем підготовки вчителя, який усвідомлює свою соціальну відповідальність, постійно дбає про своє особистісне і професійне зростання, вміє досягти нових педагогічних цілей. Під цим кутом зору роль учителя полягає не лише в тому, щоб забезпечити трансляцію знань, але й бути людиною культури і всесподільських цінностей. У роботах В. Мододиченка, Г. Олексенка зазначено, що цінності можна класифікувати наступним чином: наукові ("цінності носять розуміливий характер, набувають статусу теоретичних конструкторів"); духовні ("цінність як соціокультурний феномен тепер включає не тільки емоційний компонент, але і усвідомлену віру у вищу істоту, тогожну з самим етичним існуванням людини, невіддільним від сенсу людського буття"); матеріальні ("те, що може задовольняти вітальні потреби і інтереси людини"); соціально-політичні ("позитивні орієнтації людей на різні об'єкти і стани соціально-політичного буття; уявлення про найбільш важливі і значущі у соціально-політичній сфері"). На думку автора, саме ці цінності мають формуватися у дитини під час навчання, а отже саме до розвитку цих цінностей і має бути готовий майбутній педагог [6].

Таким чином, ціль професійної педагогічної підготовки полягає не в передачі конкретних, предметних знань, умінь, навичок, а у

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ

забезпечені студентів системними знаннями, які є загальною передумовою формування компетентного фахівця. Виходячи з цього, питання уdosконалення системи педагогічної освіти в Україні згідно з новими пріоритетами у сфері підготовки майбутніх учителів є предметом досліджень науковців (Л. Кондратюка, В. Луговий, О. Піхота, Д. Карюченко та ін.). Визначають такі наукові підходи до здійснення підготовки майбутнього учителя: традиційний, задачний, діалогічний, особистісно-орієнтований, особистісно-діяльнісний, культурологічний, змістово-процесуальний, імітаційно-ігровий, індивідуальний, компетентнісний.

На нашу думку, складові компоненти структури професійної діяльності людини не можуть бути незмінними, оскільки вони насамперед залежать від специфіки цієї діяльності та особистісних якостей. Ми вважаємо, що готовність майбутніх учителів до професійної діяльності слід розглядати у психологічному, методичному та педагогічному аспектах.

Психологічний аспект професійної підготовки
Вчені (наприклад, В. Бочелюк, В. Зарицька) психологічну підготовку педагога розглядають як тріаду, яка містить у собі такі основні елементи: "учитель", "учень", "процес навчання", де лінія учителя та учня досить повно можна розкрити через "Я-концепцію" та смислові настанови, щинісні орієнтації суб'єкта [1, 26]. Беремо за основу визначення "Я-концепції", що запропонували В. Бочелюк та В. Зарицька, які тлумачать "Я-концепцію" як сукупність настанов, що спрямовані на самого себе і які мають три компоненти: позитивна складова настанови (твірження, яке може бути як обґрунтованим, так і не обґрунтованим); емоційно-оцінна складова (емоційне ставлення до, щого твердження); поведикова складова (видновідна реакція, яка, зокрема, може виявлятися в поведінці). На думку багатьох науковців, велике значення для психологічної готовності особистості до педагогічної діяльності має і мотивація (І. Сергеєв, В. Сластионін та ін.). Мотиви є джерелами активності людини (інінікти, потяги, потреби, емоції, установки, інтереси, єлеали і т.п.). Мотивація – сукупність стійких мотивів, спонукаючих, які визначають спрямованість і характер певної діяльності особистості. Її поведінки у рамках цієї діяльності.

У контексті даного дослідження важливою вважаємо думку І. Сегеді про те, що потреба у професійній самореалізації майбутнього педагога є дуже актуальним питанням і трактується як "усвідомлена, цілеспрямована об'єктивізація

індивідуального професійно-педагогічного потенціалу вчителя в педагогічному процесі співтворчості з учнями, а результатом заціненого процесу є особистісний розвиток його учасників" [9].

Педагогічний аспект професійної підготовки
Учені-педагоги, зокрема О. Маркова, визначають готовність як багатоаспектне, багаторівневе утворення, яке включає психологічну, педагогічну, фахову підготовку, а також сформованість певних особистісно-професійних якостей педагога [9].

Дещо інше визначення пропонують О. Щербаков та Н. Нідласій, які тлумачать готовність майбутніх учителів до професійної діяльності як систему якостей особистості, що має три складові: педагогічні здібності, а також професійні та особистісні якості майбутнього учителя. Далі, на нашу думку, слід розглянути сутність усіх цих складових докладніше [8, 381 – 387].

За тлумачним словником української мови, педагогічні здібності – це сукупність психічних рис особистості, необхідних для успішного оволодіння педагогічною діяльністю. Її ефективного здійснення. Педагогічні здібності насамперед передають відповідну спрямованість особи (світогляду, політичну, моральну); зліві якості (спеціальні педагогічні уміння, навички, досвід); риси характеру (вміння спілкуватися з дітьми, підлітками, емоційна врівноваженість).

Так, Н. Нідласій, І. Харlamov та ін. вважають, що відсутність яскраво виражених педагогічних здібностей у студентів може бути компенсовано наявністю професійних та особистісних якостей майбутнього учителя. А, отже, важливими професійними якостями для майбутнього педагога є витримка, самокладання, працелюбність, дисциплінованість, відповідальність, уміння поставити мету, обрати способи її досягнення, організованість, нанесливість, систематичні та планомірне підвищення власного професійного рівня, прагнення забезпечити якість своєї роботи [8, 383]. Виконання студентом важливої для його соціальної ролі суттєво впливає на його ціннісні орієнтації, мотиви діяльності, світогляд. Під час спілкування майбутнього педагога відирають навички майбутньої поведінки в колективі, вміння працювати з людьми, розуміти їхню психологію, засвоювати той чи інший стиль управління (А. Буданов, І. Карпюк, А. Куракін, В. Максакова, О. Мудрик, Л. Новікова, С. Подяков та ін.).

Щіл професійно орієнтованою особистістю студента ми розуміємо особистість, у якої на достатньому рівні розвинуті як професійні якості (схильність до самовиховання, професійна

педагогічна спрямованість, майстерність, професійна усталеність тощо), так і особистісні (спрямованість на професію вчителя, любов до дітей, організаторські та комунікативні нахили, соціальні якості і т. ін.). Не менш важливими є професійні риси особистості, що допомагають оволодівати спеціальними знаннями та вміннями, а саме: владіння предметом викладання, методикою викладання предмета, психологікою підготовки (загальна та вікова психологія), загальна ерудиція, педагогічна майстерність, владіння технологіями педагогічної роботи, організаторської вміння та навички, педагогічна техніка, владіння технологіями спілкування, ораторське мистецтво та ін. Okрім професійних якостей, для оволодіння професією майбутнього педагога має владіти рисами характеру, що допомогли б йому створити сприятливі відносини в навчально-виховному процесі. А саме: людяність, доброта, толерантність, порядність, чесність, відповідальність, справедливість, емоційна врівноваженість, доброзичливість, самокритичність, стриманість, патріотизм, гідність, принциповість. Також важливим для майбутнього вчителя є гуманізм, тобто ставлення до особистості учня як до найвищої цінності. Усі вищезазначені компоненти педагогічної готовності є основою педагогічної виправності – найнижчим рівнем оволодіння професією вчителя. Сучасні науковці (І. Харlamov, Н. Нілласн) виділяють кілька рівнів професійного зростання вчителя: педагогічна виправність – педагогічна майстерність – педагогічна творчість – педагогічне новаторство [11, 527–529].

Під педагогічною виправністю ловинен розуміти такий рівень професіоналізму вчителя, який включає в себе високий рівень знань свого навчального предмета, владіння психолого-педагогічною теорією та системою навчально-виховних вмінь та навичок, а також досить розвинені професійно-особистісні якості, що в сукупності дозволяє достатньо кваліфіковано здійснювати навчання та виховання учнів.

Як якісна характеристика навчально-виховної діяльності вчителя, педагогічна майстерність – це піднесена до високого рівня досконалості навчально-виховна виправність, які проявляються в особливому відточенні методів і прийомів застосування психолого-педагогічної теорії на практиці. Завдяки цьому забезпечується висока ефективність навчально-виховного процесу.

Педагогічна творчість учителя характеризується внесенням у навчально-виховну діяльність тих чи інших методичних інновацій, рационалізацією

прийомів і методів навчання та виховання без будь-яких змін у структурі педагогічного процесу.

Найвищим рівнем професійної діяльності вчителя є педагогічне новаторство, яке органічно поєднує у собі запровадження та реалізацію нових, прогресивних ідей, принципів та прийомів у процес навчання та виховання і значно змінює і підвищує їх якість.

Ступінню також є думка Т. Тройцької, А. Фокінськ, які вважають, що для забезпечення професійного росту у вчителя мають бути сформовані "вміння перекодити від вміння оцінки окремих педагогічних вмінь до оцінки власного професіоналізму, результативності своєї діяльності, бачити в педагогічній ситуації проблему і формувати її у вигляді педагогічних задач, конкретизувати педагогічні завдання, обирати оптимальне вирішення ситуації, що склалася, передбачати близькі і віддалені результати вирішення педагогічних задач" [10].

Висновок. Навчально-виховний процес у вищий школі має здійснювати на особистість студента – майбутнього вчителя максимально розвиваючий вплив, тобто забезпечувати процес його позитивних змін, набуття якостей, досвіду, необхідних йому як майбутньому спеціалісту.

Професійна готовність учителя ю педагогічної діяльності – це певний рівень розвитку особистісних та професійних якостей, а також наявність педагогічних здібностей у педагога. Готовність педагога до професійної діяльності проявляється в умінні: планиувати структуру своїх дій; здійснювати керівництво діяльністю учнів; доцільно застосовувати методи навчання і виховання у відповідності з певною ситуацією; керувати поведінкою й активністю учнів; знаходити контакт і правильний тон у взаємостосунках з ними; міттєво приймати рішення; знаходити найбільш ефективні засоби педагогічного впливу на них; аналізувати отримані результати педагогічного процесу; співідносити їх з даною метою діяльності; здійснювати коригування поставлених завдань; регулювати й перебудовувати внутрішньо колективну та міжособистісні відносини школярів.

1. Бухвалов В. Е. Развитие учащихся в процессе творчества и сотрудничества. В. А. Бухвалов – М. Невадимовский лиц., 2010. – 144 с.

2. Гончаренко С. Х. Український педагогічний словник. С. Х. Гончаренко, К. Лібідь, 1997. – 376 с.

3. Державний статистичний початковий звітний звіт. Освіта України – 2009. – 13 грудня.

4. Концепція 12-річної загальнотворчої освіти. Освіта України. 14 серпня 2009 р. – С. 4.

5. Маркела А. К. Невадимовские критерии и

РІЗДВЯНИЙ ХОРОВИЙ ЦИКЛ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

- спустя професіональну учительство А.К. Маркова
Педагогика, - 1995. - №6. - С. 55 - 63.
6. Молодченко В.В. Реалізація гуманістичної освібово-розвивальної парадигми в сучасній освіті // Електронний ресурс // В.В. Молодченко. Режим доступу: http://virkafedra.ucoz.net/journal_pages/vyp9/molodchenko.pdf
7. Наочні програми для зачатково-освітніх пізнавальних закладів. 1 – 4 класи. – К.: Освіта, 2011. – 392 с.
8. Нодаськи Н.Н. Психологіка начальної школи уз'ємний. Н.Н. Нодаський. – М.: Відоме, 2001. – 399 с.
9. Сєсюда Н.Л. Підготовка майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації: автореф дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти". Н.Л. Сєсюда. – К., 2002. – 27 с.
10. Троїцька Т.С. Методологічна спроможність до управління педагогічним процесом та розширення рефлексійного мислення майбутнього педагога // Електронний ресурс // Т.С. Троїцька, А.В. Фокиш. – Режим доступу: http://lib.mdu.edu.ua/purp_articles/2009/09_03tsfay.pdf
11. Хомич Г.О. Система психолого-педагогічної підготовки вчителя начальної школи: автореф дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук. спец 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" Г.О. Хомич. – К., 1999. – 38 с.

Стаття надійшла до редакції 23.06.2015

УДК 784.4:78.087.68(477)

Андрій Славич, старший викладач кафедри музикознавства та фортепіано
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

РІЗДВЯНИЙ ХОРОВИЙ ЦИКЛ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

У статті визначаються основні стилеві ознаки хорового пісні Михайла Гайворонського на прикладі різдвяного хорового циклу "Гуцульське Різдво". Автор опирається на існуючу музикознавчу та джерелознанчі роботи з цього питання і робить власні висновки.

Ключові слова: хоровий цикл, народна пісня, хорове пісні, хорові місії
Літ. 5.

Андрей Славич, старший преподаватель кафедры музыковедения и фортепиано
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

РОЖДЕСТВЕНСКИЙ ХОРОВОЙ ЦИКЛ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСКОГО

В статье определяются основные стилистические приемы хорового письма Михаила Гайворонского на примере рождественского хорового цикла "Гуцульское Рождество". Автор опирается на существующие исследования музыковедов, источниковедов, соответствующие научные работы и делает собственные выводы.

Ключевые слова: хоровой цикл, народная песня, хоровое письмо, хоровое средство

Andriy Slavych, Senior Lecturer of Musicology and Piano Department
Drohobych State Pedagogical University by I. Franco

CHRISTMAS CHORAL CYCLE OF MICHAEL HAYVORONSKY

The archive identifies the main stylistic features of Michael Hayvoronsky choral writing on the example of Christmas choral cycle of "Hutsul Christmas". The author bases himself on existing musicological and scientific sources studies on this issue and makes his own conclusion

Keywords: choral cycle, folk song, choral writing, coral tools.

Постановка проблеми. Гортуючи сторінки історії української музичної культури, підтверджується висновок маловідомість і забуття цих періодів усталення і розвитку музичних жанрів, форм, системи музичних виразових засобів. Саме до них періодів відноситься творчість Михайла Гайворонського, яка їй досі є мало вивчененою.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Важливє місце серед публікацій до теми дослідження мають наукові праці А. Рудницького,

Ф. Колесси, С. Людкевича, Б. Грінченка, Л. Корній, Ю. Медведика. До вияснення обставин життя і творчості М. Гайворонського долучилися В. Вітвицький, Р. Прилаткевич, Ф. Стеншко, Б. Курпик, які досліджували його здобутки ще при житті композитора.

Мета статті полягає у визначені стилевих індивідуальних рис музичної мови М. Гайворонського, автора "Гуцульського Різдва", надрукованого У.М.Н. у Нью-Йорку 1933 року. Нотний матеріал, вступна стаття та методичні